

Osnivanje, rad i pravila Športskog kluba Viktorija iz Tomašanaca

UDK 796.332(497.5 Tomašanci)''1932/1933''

Stručni rad

Borislav Bijelić

Muzej Đakovštine, Đakovo

U periodu između dva svjetska rata nogomet postaje sve prisutniji i u selima Đakovštine. Jedno od sela u kojem se tada počeo organizirano igrati bili su i Tomašanci. U ovom radu autor daje kratki pregled povijesti sela stavljajući naglasak na doseljavanje Nijemaca koji se u mjesto naseljavaju u nekoliko etapa tijekom druge polovice 19. stoljeća, pa sve do izbijanja Prvog svjetskog rata. Upravo iz redova Nijemaca potekla je 1932. godine inicijativa za osnivanje Športskog kluba Viktorija. Pravila kluba prihvaćena od strane Kraljevske banske uprave Savske banovine lipnja mjeseca 1933. godine centralno su mjesto ovoga rada.

Ključne riječi: Tomašanci, Športski klub Viktorija, Nijemci, Pravila kluba

Tomašanci su selo Đakovštine u kojem, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, žive 583 stanovnika.¹ Nakon Drugog svjetskog rata broj stanovništva bio je gotovo duplo veći. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u Tomašancima je, prema prvom popisu stanovništva nakon završetka Drugog svjetskog rata, 1948. godine, mjesto imalo 1026 stanovnika. Pedesetih i šezdesetih godina taj broj bio je u laganom padu, da bi se u periodu između 1981. i 2001. on gotovo prepолоvio.² Danas, u očekivanju

1 Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011. dzs.hr/hrv/censuses/census 2011.

2 Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001., www.dzs.hr

novog popisa stanovništva, sve ukazuje kako broj stanovništva zasigurno nije rastao u odnosu prema spomenutom popisu iz 2011. godine. Mjesto se nalazi u sastavu općine Gorjani.

O Tomašancima, kao i o većini đakovačkih sela u predosmanskom periodu, ne znamo puno. Nastali su najvjerojatnije tijekom 13. ili 14. stoljeća.³ Zemljište današnjeg tomašanačkog atara bilo je tijekom 13. stoljeća sastavni dio imanja feudalaca Iloka (Újlaka). U prvoj polovini 15. stoljeća, o čemu svjedoči isprava iz 1433. godine, Tomašanci su bili posjed obitelji Korod, a potom plemića Gorjanskih.⁴

U periodu osmanske vladavine Đakovštinom feudalne posjede zamijenila su spahijska vlastelinstva. Na demografskom planu nije bilo većih turbulencija. Šokačko stanovništvo, koje su biskupi naselili još tijekom 15. stoljeća kako bi ga zaštitili od Osmanlija koji su tada bili u ekspanziji, ostalo je uglavnom kompaktno, kako za vrijeme jedno i pol stoljetne osmanske vladavine, tako i kasnije.⁵

Nakon što je potkraj 17. stoljeća Slavonija oslobođena od Osmanlija, a samim time i Đakovština sa svim njenim selima, u Tomašancima je ostalo samo 10 starosjedilačkih obitelji.⁶ Tijekom 18. stoljeća broj stanovništva se povećavao, ali sporo. Do sredine 18. stoljeća u selu je bilo 23 kuće.⁷

Sve do promjena koje su nastale nakon revolucije 1848. godine Tomašanci su imali razvoj sličan drugim slavonskim selima. U postrevolucionarno vrijeme, koje je obilježilo ukidanje feudalizma i raspadanje seoskih zadruga, čini se da se Tomašančani nisu najbolje snašli, baš kao ni većina seljaka Đakovštine. Posljedica toga nesnalaženja dovela je, ponajviše tijekom zadnjih dekada 19. stoljeća, do ubrzane i relativno jeftine prodaje posjeda - pretežno bačkim Nijemcima - i raseljavanja domicilnog stanovništva diljem Slavonije,

3 Legenda kaže da su „selo osnovala dva brata, Toma i Ivan, rodom iz Gorjana. Toma se naselio na krčevinu sjevernije od brata Ivana. Od Tominih potomaka nastadoše Tomašanci, a od Ivanovih Ivanovci. Sličnu legendu nalazimo zapisanu i u župnoj spomenici u Gorjanima. Tamo je zabilježeno da su Tomašance i Ivanovce osnovala dva brata rodom iz Satnice. Njihova majka Sara dala im je svakome svoju zemlju. Toma je osnovao Tomašance, a Ivan Ivanovce.” Mirko MARKOVIĆ, *Selo Tomašanci kraj Đakova, Zbornik za narodni život i običaje*, knjiga 47/1977., 10.

4 M. MARKOVIĆ, *Slavonija – Povijest naselja i podrijetlo stanovništva*, Zagreb, 2002., 235.

5 M. MARKOVIĆ, *Selo Tomašanci kraj Đakova...*, 122.

6 Vidi: Ive MAŽURAN, *Popis zapadne i srednje Slavonije 1698. i 1702. godine, Osijek, 1966.*, 106.

7 M. MARKOVIĆ, *Slavonija...*, 235.

pa i dalje. Doseljeni Nijemci do kraja stoljeća brojčano će se izjednačiti sa domicilnim Hrvatima dajući mjestu jednu novu, multietničku i multikulturnu dimenziju.

Doseljavanje Nijemaca u Tomašance počelo je 1860. godine i odvijalo se kroz tri faze. U prvoj fazi, koja je trajala od 1860. do 1890., u Tomašance je doselilo 17 njemačkih obitelji. Između 1890. i 1900. godine, u drugoj fazi, doseljeno je 35 obitelji, da bi u zadnjoj etapi kolonizacije, koja je trajala do izbijanja Prvog svjetskog rata, u Tomašance pristiglo još 16 njemačkih obitelji.⁸ Nakon zadnjeg vala useljavanja Tomašanci su „bili u etničkom pogledu više nego prepolovljeno selo. Od 150 naseljenih kuća, koliko je tada bilo u selu, 56 kuća je bilo naseljeno domaćim starosjediocima, 14 kuća bilo je naseljeno novijim doseljenicima naše narodnosti, dok je 80 kuća bilo njemačkih.”⁹

Doseljeni Nijemci svojim brojem, kvalitetnijom organizacijom rada, primjenom novih načina obrade zemlje te visokom razinom radne etike uskoro će postati glavni nosioci razvoja Tomašanaca. U ovom radu spomenuta multietničnost mjesta svela se, doduše, uglavnom na život jedne nacionalne skupine kraj druge, u manjoj mjeri na skladan suživot i prožimanje jednih sa drugima. Nijemci su se koristili gotovo isključivo njemački jezikom, inzistirali su na očuvanju svoje baštinske kulture, a mješoviti brakovi bili su uistinu prava rijetkost.¹⁰

No ipak, unatoč gore iznesenih tvrdnji, osnivanje prvog nogometnog kluba u Tomašancima 1932. godine bio je plod zajedničkog angažmana svih mještana, bez obzira na njihovu nacionalnost. O pokretanju kluba saznajemo ponešto iz Zavičajne knjige Tomašanci – Gorjani.¹¹ Prema kazivanju autora

8 O doseljenu Nijemaca u Tomašance vidi više u: M. MARKOVIĆ „Selo Tomašanci kraj Đakova...”, 50-56.

9 Isto, 54.

10 „U novoj sredini Nijemci su ostali privrženi jedni drugima. Dugo su održavali običaje i način života krajeva iz kojih su dolazili. U početku poneki nisu niti pokazivali želju da nauče hrvatski jezik. Doseljenici prispjeli iz raznih njemačkih zemalja, nisu u to vrijeme imali ni svijesti o zajedničkoj pripadnosti, ni izradene narodne i političke svijesti. Najviše ih je sjedinjavalo jezično i kulturno razlikovanje od naroda s kojima su živjeli u susjedstvu.” Vladimir GEIGER, *Nijemci u Dakovu i Đakovštini*, Zagreb, 2001., 75.

11 Josef WERNI, Konrad REIBER, Josef EDER, *Heimatsbuch Tomaschanzi - Gorjani*, Stuttgart, 1974. Riječ je o jednoj od sedam Zavičajnih knjige o selima Đakovštine. Osim spomenute, napisane su i Zavičajne knjige o Satnici Đakovačkoj, Krndiji, Semeljcima – Kešincima, Viškovicima, Selcima Đakovačkim i Drenju – Slatiniku Drenjskom - Mandičevcu – Pridvorju. Te knjige nisu pisali povjesničari. One su nastale kao izraz potrebe pojedinaca da svjedoče o životu i sudbini

knjige inicijativu za pokretanje kluba, koji je trebao biti sportsko i kulturno središte mjesta, dali su tomašanački gimnazijalci i studenti.¹² Inicijalni sastanak održan je u kući Winter, a nedugo zatim, 21. studenoga 1932., osnovan je nogometni klub Viktorija. Na Glavnoj skupštini izabrana je uprava kluba te odlučeno da će klupska boja biti bijelo-crna. Za predsjednika kluba izabran je Adam Scherer, za zamjenika predsjednika Martin Werner, za zapisničara Jakob Slijepčević, a za blagajnike Paula i Franz Wittner. U proširenom odboru bili su: Sebastijan Werni, Adam Remlinger, Josef Kühner, Alois Reissel i Georg Werner. U nadzornom odboru: Josef Werni, Johann Nebenführ i Georg Galauner. Predsjednik nadzornog odbora bio je Johann Nebenführ, izabrani sudci: Peter Bauer, Stefan Ostheimer (Šuco) i Franjo Kurtić (iz Đakova), a aktivni igrači: Sepp i Paul Merkeli, Josef Wittner, Jakob Wittner, Franz Wittner, Martin Werner, Georg Werner, Franz Gratz, Sepp Reichhardt, Wendelin Nebenführ, Melchior Heinz, Dragutin Sušenko, Pajo Dvorak, Ivica Slijepčević, Stefan Revelant, Heinrich Ritzel, Stefan Milla (Duhaček), Alois Reissel, Sep Gratz, Mihael Posavac, Hans Ostheimer, Ament, Haumann, Eder, Mayer, Milla...¹³

Aktivnim igračima svakako bi trebalo pribrojiti i one koji su nastupali povremeno, u pravilu za vrijeme praznika, kao pojačanja, a regrutirani su iz redova studenata, školaraca, kalfi i šegrti. Klub je u prvim godinama svoga postojanja bio otvoren za sve socijalne i nacionalne grupacije. Sudeći prema onima koji su dali inicijativu za njegovo pokretanje, broju dužnosnika i igrača, u njemu su glavnu riječ imali tomašanački Nijemci.

Iz već citirane Zavičajne knjige saznajemo ponešto i o sportskim borilištima (igralištima) te aktivnosti kluba. Prvo igralište Viktorije bilo je na utvađu blizu Josipovca. Takvo rješenje odmah se pokazalo kao manjkavo s obzirom da je utvaj (pašnjak) bio 3 km udaljen od središta Tomašanaca. Naredne,

njemačke nacionalne manjine na području Đakovštine, od doseljavanja tijekom 19. stoljeća pa sve do progona neposredno poslije Drugog svjetskog rata. Sjećanja autora nisu uvijek bila dovoljno pouzdana, a događajima i društvenim procesima nije pristupano kritički, kako bi se to u historiografiji trebalo činiti. No, unatoč toga, ove knjige važan su doprinos u sagledavanju mjesta i uloge Nijemaca u društvenom, političkom i gospodarskom životu pojedinih đakovačkih sela. Usp. V. GEIGER, Njemačke „zavičajne knjige“ kao izvor podataka za povijest sporta u Đakovu i Đakovštini do 1945. godine, *Povijest sporta*, 80/1989., 331-335.

12 Studenti i gimnazijalci bili su u to vrijeme inicijatori osnivanja i drugih nogometnih klubovima u bližem okruženju. Vidi: Borislav BIJELIĆ, *Nogomet u Đakovu 1908. - 1962.*, Đakovo, 2009.; Mirko BAUER, *Nogomet u Strizivojnoj 1927. - 2020.*, Strizivojna, 2002.

13 Vidi: J. WERNI i dr., *Heimatbuch Tomaschanzi – Gorjani*, 93-95.

1933. godine, igralište je bilo na livadi obitelji Listić. No, ona je bila premala, pa se tražilo novo, bolje rješenje. Pronašlo ga se na posjedu braće Lovrić. Napravljeno igralište nalazilo se na lijevoj strani ceste prema Ivanovcima.



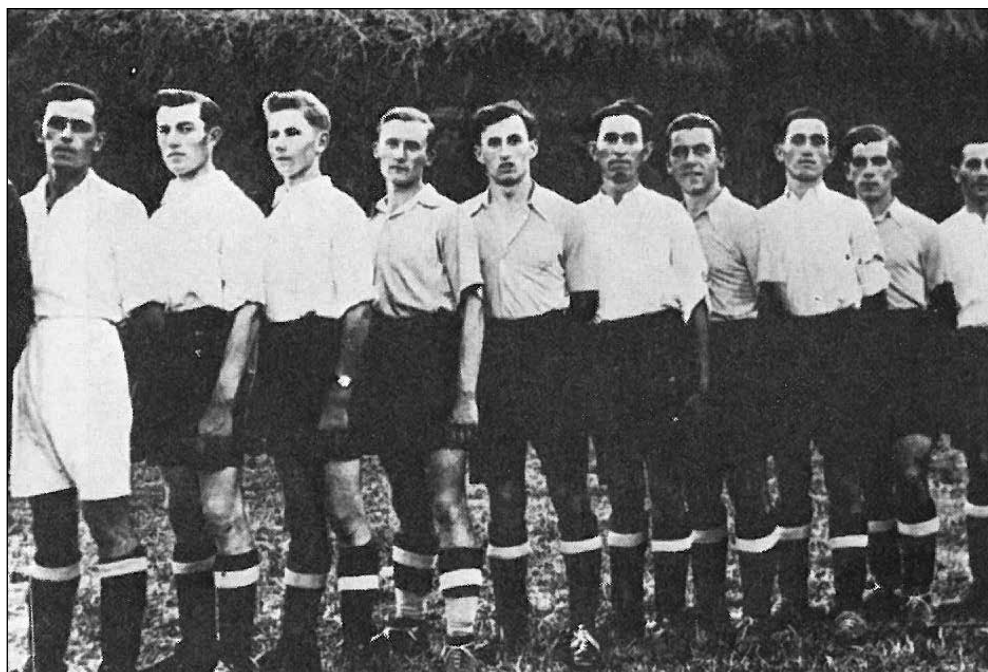
Športski klub Viktorija

Svo vrijeme postojanja Viktorija nije igrala prvenstvene nogometne utakmice. Igrala je isključivo prijateljske utakmice sa seoskim klubovima iz svojega bližega okruženja, a ponekada i sa ligaškim klubovima iz Đakova. Poznato je da je Viktorija 1933. pobijedila renomiranu momčad đakovačke Certisse sa 6:3, da je tijekom 1934. godine odigrala susrete sa Zrinskim iz Koritne i Concordiom iz susjednog Josipovca, Hajdukom iz Širokog Polja¹⁴, a do prekida s radom 1937. godine vjerojatno su im protivnici bili i Zmaj iz Semeljaca, Jedinstvo iz Đakovačke Satnice i drugi.

14 U citiranoj Zavičajnoj knjizi autori spominju kako je na turniru održanom u Tomašancima 1934. godine Viktorija u finalu pobijedila Hajduk iz Vuke i osvojila veliki srebrni pokal. No, čini se da su pogriješili u toliko što je Hajduk ime nogometnog kluba iz Širokog Polja, a ne Vuke. Nogometni klub iz Vuke zvao se „Šubić”. Vidi: Dragutin KERŽE, Alan KERŽE, *Kuća osječko-banjskog nogometa*, Osijek, 2005., 319, 468.

Prekretnica u radu Športskog kluba Viktorije, tako sa on službeno zvaao, dogodila se 31. siječnja 1937. godine kao posljedica donesenih odluka na IV. Glavnoj skupštini kluba. Od više donesenih odluka dvije su bile ključne. Prva je bila odluka o dokidanju nogometnog tima sve dok se ne riješi pitanje igrališta na kojem bi se moglo trenirati i odigravati utakmice, i druga, barem isto toliko značajna, da se sportsko društvo, a to znači i nogometni klub, integrira u Schwäbisch – Deutscher Kulturbund (Kulturbund).

Iz nama nepoznatih razloga braća Lovrić uskratili su klubu svoje zemljište prvotno ustupljeno za izgradnju igrališta. Odluka Glavne skupštine Viktorije da ugasi djelovanje nogometnog kluba sve dok se ne riješi problem igrališta bila je logična i vjerojatno opravdana. Problem je bio u tome što se rješenje za igralište nije pronašlo sve do svibnja 1941. godine, a kada se pronašlo, na izlazu mjesta, pored ceste koja je vodila za Gorjane, rad nogometnog kluba bio je obnovljen, ali ne više pod nazivom Viktorija nego Angriff (Napad). Taj klub djelovao je do početka 1942. godine.¹⁵



Nogometaši športskog društva „Angriff” nakon osnivanja kluba

15 J. WERNI i dr., *Heimatbuch...*, 95.

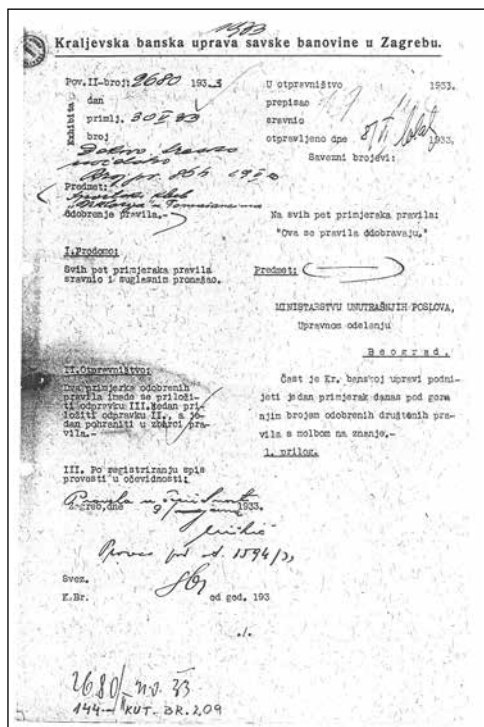
Krajnje indikativna bila je druga odluka Glavne skupštine da cijelo društvo, dakle i nogometni klub, postane sastavnim djelom Kulturbunda¹⁶. Svi Hrvati koji su do tada bili članovi Viktorije, u znak protesta prema takvoj odluci, istupili su iz društva. Ponovno pokrenuti nogometni klub bio je jednonacionalni, njemački, drugog imena, pokrenut u nekoj drugoj državi u kojoj Pravila donesena 1933. godine više nisu vrijedila.

*

Kao što je na stranicama ovoga teksta već rečeno poticaj za osnivanje Športskog (nogometnog) kluba Viktorija dat je u studenom mjesecu 1932. godine. U službeni registar društava klub je, iz nama nepoznatih razloga, uvršten tek sredinom 1933. godine. Nakon održane konstituirajuće skupštine Športskog kluba Viktorija, održane u svibnja 1933. godine, čelnici kluba uputili su službeni zahtjev za registraciju Općinskom poglavarstvu u Gorjanima, a ono zahtjev prosljedilo Sreskom (kotarskom) načelstvu u Đakovu. Glavni uvjet za registraciju kluba bilo je prihvaćanje, tj. odobrenje društvenih Pravila koje su osnivači morali napisati i priložiti uz zahtjev za osnutak kluba. Iz priložene arhivske dokumentacije vidimo da je Zahtjev iz Gorjana poslan u Đakovo 10. svibnja, a da je samo nekoliko dana kasnije, 17. svibnja 1933. godine, uslijedio odgovor Općinskom poglavarstvu u Gorjanima u kojemu sreske (kotarske) vlasti nalažu osnivačima Viktorije da izvrše manje korekcije u sadržaju priloženih Pravila. Nakon što su korekcije učinjene i kompletni materijal 28. svibnja vraćen u Đakovo, „sresko načelstvo” predmet je prosljedilo Kraljevskoj banskoj upravi Savske banovine u Zagrebu. Ista Uprava

16 Švapsko-njemački kulturni savez (Kulturbund) osnovan je u Novom Sadu 1920. godine s ciljem očuvanja nacionalnog i kulturnog identiteta njemačkog naroda koji se poslije završetka Prvog svjetskog rata našao u sastavu novostvorene jugoslavenske države. Djelovanje mu je bilo diskontinuirano, a ovisilo je ponajviše o političkoj usmjerenosti pojedinih jugoslavenskih vlada. U više navrata rad Kulturbundu bio je zabranjivan. Prva mjesna skupina Kulturbunda u Đakovštini bila je osnovana u Gorjanima 1923./24. godine, a tridesetih godina, nakon ukidanja diktature Kralja Aleksandra, skupine su osnivane i u svim onim mjestima Đakovštine u kojima su Nijemci bili znatnije zastupljeni. Godine 1932. osnovan je mjesni savez Kulturbunda u Kešincima i Semeljcima, 1934. u Viškovicima, Đakovačkim Selcima, Đakovačkoj Satnici, ponovno Gorjanima, Drenjskom Slatiniku, Tomašancima, Krndiji, Drenju... U Đakovu je Kulturbund osnovan relativno kasno, tek 1936. godine. Uspostavom Trećeg Reicha sve više je jačao utjecaj nacizma među članovima Kulturbunda te je on u godinama pred izbijanje Drugog svjetskog rata postao dominantno generator nacističke ideologije, a sve manje zaštitnikom nacionalnog i kulturnog identiteta Nijemaca. Vidi: V. GEIGER, *Nijemci u Đakovu...*, 116-139.

prihvatila je društvena pravila Športskog kluba Viktorije i o tome 8. lipnja, u službenom dopisu, izvijestila Ministarstvo unutrašnjih poslova u Beogradu te mu dostavila jedan primjerak odobrenih društvenih pravila.¹⁷



Dokumentacija koja je prethodila ishodu registracije kluba

Iz Pravila saznajemo da je naziv kluba Športski klub Viktorija, da djeluje i radi na području Tomašanaca, da mu je svrha „gojiti sve grane športa” te da je klupska boja bijelo – crna.¹⁸

U točki IV. Pravila kaže se da svi oni koji žele postati članovima kluba moraju se pismeno ili usmeno prijaviti klupskom predsjedniku ili tajniku. „O

17 Hrvatski državni arhiv, Zagreb, - Savska banovina Upravno odjeljenje (SBUO) Pov. II 2680/1933, Tomašanci, Športski klub Viktorija.

18 U Heimatbuchu, kojega smo u ovom radu već nekoliko puta citirali, na stranici 93, stoji da je boja kluba bila plavo – bijela (Die Vereinsfarben waren: blau – weis). No, u Pravilima stoji drugačije, da je klupska boja crno – bijela. S obzirom da su Pravila službeni dokument, kojega autori u vrijeme pisanja knjige zasigurno nisu imali na uvidu, a da su knjigu pisali na osnovu sjećanja, čini se vjerojatnijim da je klupska boja uistinu bila crno – bijela.

primanju članova odlučuje upravni odbor, neprimljenom dužan je upravni odbor izdati pismeno obrazloženo rješenje za pravo žalbe na glavnoj skupštini.”

U točkama V. i VI. riječ je o pravima i dužnostima članova. Ističe se kako je pravo članova da posjećuju igralište i klupske prostorije te se bave „svim granama športa, koje se u klubu gojile budu”, kao i to da imaju pravo sudjelovati kod svih javnih nastupa kluba (npr. utakmica, zabava). Dužnost izvršujućih i podupirajućih članova svodila se na plaćanje propisane članarine. „Izvršujući članovi dužni su sudjelovati kod svih javnih nastupa u koliko ih odbor za to odredi, te se uopće svim društvenim zahtjevima odnosno pravilima podvrgavati i svrhu društva, koliko je to pojedincu moguće, unapredjivati.”

Ako se članovi kluba ne budu ponašali na primjeren način, iz kluba će biti isključeni. U točki VIII. Pravila decidirano se kaže da članstvo prestaje: svojevolumnim istupom, neplaćanjem članarine te isključenjem. Isključenje iz kluba moguće je ako se član nedolično vlada i na taj način nanosi izravnu štetu klubu, ali, isto tako, i ako u društvenom životu postane poročan. „Istupivši članovi imaju povratiti iskaznicu te se ne smiju više služiti s klupskim znakom. Ako bi u vremenu od dva mjeseca uz privolu odbora ponovno stupili (u članstvo –) pripadaju pod platež upisnine.”

Radu glavne skupštine posvećena je članak X. Pravila. U njemu se kaže da se glavna skupština održava svake godine tijekom siječnja, a najkasnije kraja veljače tekuće godine. U djelokrug njezina rada spada: izvješće upravnog odbora o radu tijekom prošle godine, kao i izvješće „revizionalnog odbora o ispitanim računima za prošlu godinu”, rasprava o prijedlozima upravnog odbora i pojedinih članova, odabir novog upravnog odbora koji se sastoji od: predsjednika, potpredsjednika, tajnika, blagajnika, pet članova odbora, oružara i pročelnika. Glavna skupština, također, odlučuje i o eventualnom prestanku rada kluba. Ako to pravovaljano zatraži Upravni odbor, moguće je i održavanje izvanredne Glavne skupštine.

Klupske poslove vodi Upravni odbor. O djelovanju Upravnog odbora čitamo u člancima XI. i XII. U njima se kaže da se Upravni odbor sastaje barem jednom mjesečno, „da bude zaključak valjan potrebno je da bude prisutno 5 članova upravnog odbora i da za predmet glasuje apsolutna većina. U slučaju da se glasovi raspolove odlučuje glas predsjednika koji inače ne glasuje.” Djelokrug rada upravnog odbora bio je velik. Upravni odbor upravlja s klupskim imetkom, upisuje i isključuje članove, odlučuje o karakteru javnih nastupa prihvatljivih za klub, odobrava kućni red, izvršava zaključke

glavne skupštine itd. Odbor čini predsjednik koji zastupa klub pred vlastima i pred trećim osobama, predsjedna sjednicama upravnog vijeća, predsjedna redovitim i izvanrednim glavnim skupštinama...; potpredsjednik koji u odsutnosti predsjednika obavlja sve njegove poslove; tajnik koji saziva sjednice upravnog odbora i rješava dopise koji se odnose na različite segmente rada kluba; blagajnik koji obnaša financijske poslove kluba te „revizionalni odbor” koji je dužan u nekoliko navrata tijekom godine pregledati blagajničke knjige i račune i o stanju financija u klubu izvijestiti upravni odbor.

Članak XIII. posvećen je „obraničkom sudu”. Svrha toga suda je da razrješava „razmirice iz društvenih odnošaja između članova samih ili između članova upravnog odbora...”. Sud se sastoji od četiri „obranika” „koje biraju obje stranke svaka po dva između članova kluba, a obranici između članova kluba biraju pročelnika tako da se odbor sastoji od 5 lica. Nebi li se mogli u osobi pročelnika složiti tada odlučuje ždrijež između predložene dvojice.” Odluke koje sud donese upravni odbor morao je izvršavati.

Pravila završavaju člankom XI. u kojem se navode uvjeti za prestanak rada kluba. Rad kluba prestaje, stoji u članku, ako to odluči glavna skupština „kojoj su prisutni barem tri četvrtine izvršujućih članova, a ako za prestanak glasuje barem četiri petine prisutnih članova”, odnosno ako klub raspusti vlast.

SUMMARY

Borislav Bijelić

ESTABLISHMENT, WORK AND RULES OF THE SPORTS CLUB VIKTORIJA FROM TOMAŠANCI

In the period between the two World Wars, football became more and more present in the villages of the Đakovo Region. Tomašanci was one of the villages in which people started to play football. In this article the author gives a brief overview of the history of the village, with an emphasis on the immigration of Germans. They were migrating to this area during several immigration waves during the second half of the 19th century up until the start of the First World War. In 1932, it was the Germans who took the initiative to establish the Sports Club Viktorija. In the central part of this article the author presents the rules of the Club accepted by the Royal Banate Administration of the Sava Banate in June of 1933.